

Ügyszám: NAIH/2017/ 113/ 3/IV.
Előzmény: NAIH/2016/1517/IV.
Hiv. szám: 1599-2/2015

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság

jelentése

Érpatak Község Önkormányzata által nem teljesített közérdekű adatigénylés tárgyában

Egy állampolgár a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság) fordult azon 2015. szeptemberében igényelt közérdekű adatigénylése miatt, melyet Érpatak Község Önkormányzatához (a továbbiakban: Önkormányzat) nyújtott be.

Az adatigénylést az Érpatak Község Önkormányzatának 2014. évi költségvetéséről készült zárszámadás alapján megállapított, a „045160 Közutak üzemeltetése, fenntartása” feladat 1.000.000.- Ft helyett 3.106.000.- Ft-ban történő kivitelezése ügyében az

- alátámasztó számla keltére;
- számla sorszáma;
- számla kiállítójának a nevére;
- értékesített termék/szolgáltatás megnevezésére, mennyiségére, nettó egységárára;
- számla nettó értékére;
- az Áfa százalékára és értékére vonatkozólag jelölte meg az adatigénylő.

2015. szeptember 30-án 1599-2/2015 ügyiratszámom kelt levelében Orosz Mihály Zoltán az Önkormányzat polgármestere a beérkező adatigénylés teljesítésére nyitva álló határidőt – figyelemmel annak jelentős terjedelmére – egy alkalommal 15 nappal meghosszabbította, melyet azonban az Önkormányzat a mai napig nem teljesített.

Levelében a polgármester arról tájékoztatta a Hatóságot, a fenti ügyszámon megjelölt ügyben válaszát megadta az adatigénylő felé, azonban az adatigénylő tájékoztatása, valamint a becsatolt dokumentumok alapján az adatigénylés teljesítése továbbra is elmaradt.

Válaszában a polgármester arról tájékoztatta az adatigénylőt, hogy „kollégáival egyeztetve nem tartották megalapozottnak és tisztázottnak a kérelem jogosságát, ezért úgy döntöttek, hogy megvárják ebben a kérdésben a keresetlevelet és a bíróság jogerős döntését, és amire keresetével kapcsolatban kötelezi őket a bíróság jogerősen, annak fognak eleget tenni.”

A polgármester többször említi az adatigénylőnek, hogy „kifejezetten rossz szándékú, visszaélészerű adatigénylőnek tartja”.

Az ügyben a Hatóság az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 38. § (3) bekezdés a) pontja alapján vizsgálatot indított.

Az ügygel kapcsolatban a Hatóság álláspontja az alábbi.

Az Infotv. 3. § 5. pontja alapján közérdekű adat: „az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat.”

Az Infotv. 3. § 6. pontjának megfelelően a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli közérdekből nyilvános adat. Az Infotv. 26. § (2) bekezdése a közérdekből nyilvános adat fogalmát azzal pontosítja, hogy a közérdekből nyilvános adat a közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörében eljáró személy neve, feladatköre, munkaköre, vezetői megbízása, a közfeladat ellátásával összefüggő egyéb személyes adata, valamint azok a személyes adatai, amelyek megismerhetőségét törvény előírja. A közérdekből nyilvános adatok megismerésére a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

Az Infotv. 26. § (1) bekezdése kimondja, hogy az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek (a továbbiakban együtt: közfeladatot ellátó szerv) lehetővé kell tennie, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot – az Infotv.-ben meghatározott kivételekkel – erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse. Az Infotv. 28. § (1) bekezdése alapján közérdekű adat megismerése iránt szóban, írásban vagy elektronikus úton bárki igényt nyújthat be.

A közfeladatot ellátó szervnek az Infotv. alapján lehetősége van arra, hogy az adatigénylés teljesítésének határidejét – amely főszabály szerint legfeljebb 15 nap – egy alkalommal, 15 nappal meghosszabbítsa, amennyiben az igényelt adatok jelentős terjedelműek. Erről az adatigénylőt, az adatigénylés kézhezvételét követő 15 napon belül tájékoztatni kell. A közfeladatot ellátó szerv az adatigény teljesítésének megtagadásáról az adatigénylőt 15 napon belül kell tájékoztatnia.

Az Alkotmánybíróság a 34/1994. (VI. 24.) számú határozatában a következőket fejtette ki: „A közérdekű adatok megismeréséhez való alkotmányos jog, mint a kommunikációs alapjogok egyik nevesített joga - ahogy erre az Alkotmánybíróság a fentiekben utalt - nem korlátozhatatlan alapjog ugyan, de a szabad véleménynyilvánításhoz való jog gyakorlásának egyik feltételeként és annak részeként kitüntetett alkotmányos védelemben részesül. Ez azt jelenti, hogy az információs szabadságot korlátozó törvényeket is megszorítóan kell értelmezni, mert az információs szabadság, a közhatalom gyakorlásának nyilvánossága, az állam és a végrehajtó hatalom tevékenységének átláthatósága, ellenőrizhetősége feltétele a bírálat jogának, a kritika szabadságának, a szabad véleménynyilvánításnak. Ez az alapjog tehát - az alkotmányos korlátok megítélésével összefüggésben - legalább annyi alkotmányos védelmet élvez, mint az „anyajog”, a véleménynyilvánítás szabadságjoga. A nyílt, áttetsző és ellenőrizhető közhatalmi tevékenység, általában az állami szervek és a végrehajtó hatalom nyilvánosság előtti működése a demokratizmus egyik alapköve, a jogállami államberendezkedés garanciája.”

Fontos hangsúlyozni, hogy az információszabadság az állampolgárok Alaptörvényben biztosított alapjoga, ezért a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismerése, illetve a közérdekű adatok terjesztése esetén a célhoz kötöttség fogalma nem merülhet fel. Mint amiképp az Alkotmánybíróság is kimondta a 32/1992. (V.29.) számú AB határozatában: „Nem a polgárnak kell az információszerzés iránti érdekeltségét igazolnia, hanem a köz szolgálatára rendelt szervnek kell indokolnia – törvényi okok fennállását bizonyítva – az igényelt információ esetleges megtagadását”.

A fentiek okán a Hatóság megállapította, hogy az Önkormányzat megsértette az adatigénylő információszabadsághoz fűződő alapjogát, mert 2015 szeptembere óta jelen jelentés keltéig nem teljesítette a közérdekű adatigénylést.

A Hatóság tájékoztatta az Önkormányzatot arról, hogy a közfeladatot ellátó szervek sem a közérdekű, sem pedig a közérdekből nyilvános személyes adatok esetében nem vizsgálhatják az adatigénylés, továbbá az adatok felhasználásának célját. Az adatkezelő nem feltételezhet rosszhiszeműséget az adatigénylő részéről, valamint ez nem lehet kihatással az adatigénylés teljesítésére.

A Hatóság több alkalommal is tájékoztatta az Önkormányzatot arról, hogy az Infotv. 56. § (2) bekezdése szerint „az adatkezelő – egyetértése esetén – haladéktalanul megteszi az (1) bekezdés szerinti felszólításban megjelölt szükséges intézkedéseket, és a megtett intézkedéseiről, illetve – egyet nem értése esetén – álláspontjáról a felszólítás kézhezvételétől számított harminc napon belül írásban tájékoztatja a Hatóságot”.

Az Infotv. 58. § (1) bekezdése szerint, amennyiben a vizsgálat eredményeként a jogsérelem orvoslására, illetve a jogsérelem közvetlen veszélyének megszüntetésére nem kerül sor, a Hatóság a harminc napos tájékoztatási határidő lejártát követő harminc napon belül dönt a szükséges további intézkedések megtételéről.

A közérdekű adatigénylések nem teljesítésével kapcsolatos egyik jogorvoslati lehetőség a Hatósághoz történő fordulás, ám az Önkormányzat ezt figyelmen kívül hagyva – tájékoztatása szerint – csakis a jogerős bírósági végzés tükrében hajlandó a közérdekű adatigénylés teljesítésére.

A fentiek alapján a Hatóság az ügyben az Infotv. 59. §-ának (1) bekezdése alapján jelentést bocsát ki. A Hatóság jelentése az Infotv. 59. § (3) bekezdése alapján nyilvános, ezért azt a Hatóság a honlapján elérhetővé tette. Az Infotv. 59. § (5) bekezdése értelmében a Hatóság jelentése bíróság vagy más hatóság előtt nem támadható meg.

Bízom benne, hogy a fenti jelentés alkalmas lesz a jövőbeni hasonló jogsértések elkerülésére.

Budapest, 2017. február „10”

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
egyetemi tanár